

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/dla-mediow/komunikaty/203884,80-rocznica-Powstania-Warszawskiego-Komendant-Glowny-AK-Naczelnny-Wodz-PSZ-na-Zac.html>
26.02.2026, 17:41

80. rocznica Powstania Warszawskiego - Komendant Główny AK, Naczelny Wódz PSZ na Zachodzie, premier Rządu RP na uchodźstwie w katalogach Biura Lustracyjnego IPN

W uzupełnionym katalogu osób inwigilowanych przez organy represji PRL znalazł się wpis dotyczący Komendanta Głównego AK, Naczelnego Wodza PSZ na Zachodzie, premiera Rządu RP na uchodźstwie Tadeusza Komorowskiego ps. „Bór”, „Znicz”, „Gajowy”, „Lawina”.

24.07.2024

Tadeusz Komorowski (1895-1966) ps. „Bór”, „Znicz”, „Gajowy”, „Lawina” - arystokrata, polityk, oficer WP, Komendant Główny AK (1943 - 1944) , Naczelny Wódz PSZ na Zachodzie (1945 - 1947), premier Rządu RP na uchodźstwie (1947 - 1949).

Pochodził z rodziny arystokratycznej. Podczas I wojny światowej służył w wojsku austriackim walcząc na froncie rosyjskim i włoskim.

W 1918 r. przyjęty do Wojska Polskiego, wziął udział w walkach z Ukraińcami oraz w wojnie polsko - bolszewickiej, został ranny w bitwie pod Komarowem.

W okresie międzywojennym Tadeusz Komorowski pełnił różne funkcje w Wojsku Polskim. Był m.in. dowódcą 9 pułku ułanów małopolskich oraz komendantem Centralnej Szkoły Kawalerii w Grudziądzu. Znalazł się również w polskiej ekipie jeździeckiej na Igrzyska Olimpijskie w Paryżu (1924 r.) oraz w Berlinie (1936 r.).

Zmobilizowany w sierpniu 1939 r. Podczas kampanii wrześniowej 1939 r. został dowódcą Ośrodka Zapasowego w Garwolinie, a następnie zastępcą dowódcy Kombinowanej Grupy Kawalerii, z którą walczył pod Górą Kalwarią i Zamościem. Po zakończeniu walk przedostał się do Krakowa i włączył się w nurt pracy konspiracyjnej.

Od lata 1941 r. był zastępcą dowódcy ZWZ (od lutego 1942 r. AK) gen. Grota - Roweckiego. Po jego aresztowaniu objął formalnie funkcję Komendanta Głównego AK.

W dniu 31 lipca 1944 r. podjął decyzję o wybuchu Powstania Warszawskiego. Podczas walk powstańczych wraz z całą KG AK przebywał najpierw na terenie powstańczej Woli, potem Starego Miasta. Pod koniec sierpnia przeszedł kanałami do Śródmieścia. W dniu 30 września 1944 r. został mianowany Naczelnym Wodzem przez prezydenta RP na uchodźstwie Władysława Raczkiewicza.

Po zakończeniu walk powstańczych do maja 1945 r. przebywał w niemieckiej niewoli. Po wyzwoleniu obozu przez Amerykanów wyjechał do Londynu, gdzie objął formalnie funkcję Naczelnego Wodza.

W kolejnych latach Tadeusz Komorowski angażował się w życie polityczne i kombatanckie polskiej

emigracji (był m.in. premierem rządu RP na uchodźstwie, członkiem Rady Trzech, działał aktywnie w kole byłych żołnierzy AK), równocześnie pracował fizycznie na utrzymanie swoje i swojej rodziny. Do kraju rządzonego przez komunistów nie mógł powrócić z powodów politycznych.

Jego działalność w czasie wojny jak i aktywność powojenna nie umknęła uwadze służb specjalnych Polski Ludowej.

Począwszy od 1945 r. UB skrzętnie gromadziło dane mające skompromitować byłego dowódcę AK. W zamyśle funkcjonariuszy bezpieki miało to udowodnić że gen. Tadeusz Bór - Komorowski miał współpracować z Niemcami w zwalczaniu podziemnego ruchu komunistycznego oraz działalności antyradzieckiej. Dlatego podczas śledztw prowadzonych przeciwko żołnierzom i wyższym oficerom AK, w sposób brutalny wydobywano z aresztowanych zeznania o współpracy wyższego dowództwa armii podziemnej z okupantem.

Wszystkie zgromadzone materiały i zeznania włączono w połowie lat 50 XX w. do odrębnego rozpracowania krypt. „Leśniczy” jakie założono na byłego dowódcę AK. PRL-owska bezpieka starała się wówczas śledzić aktywność polityczną gen. Tadeusza Komorowskiego na emigracji. Podejrzewano, że generał organizuje „ działalność wywiadowczo - dywersyjną” na kraj, oraz informowano o jego życiu codziennym i działalności politycznej.

Generał Tadeusz Komorowski zmarł 24 sierpnia 1966. Wraz z jego śmiercią PRL-owskie służby zakończyły rozpracowanie krypt. „Leśniczy”.

[Generał Tadeusz Komorowski w katalogach Biura Lustracyjnego IPN](#)

[Wystawa elementarna „Tadeusz Bór-Komorowski”](#)

[55. rocznica śmierci gen. Tadeusza Komorowskiego „Bora”](#)

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Centrala